

Förslag till föreskrifter om
upphävande av Boverkets
föreskrifter och allmänna
råd (BFS 2016:5) om an-
passningar och avsteg för
tillfälliga anläggningsbo-
enden

– Remiss

Titel: Förslag till föreskrifter om upphävande av Boverkets föreskrifter
och allmänna råd (BFS 2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga
anläggningsboenden
Utgivare: Boverket, april 2026
Processnummer: 3.2.1
Diarienummer: 10310/2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
1 Författningsförslag	5
2 Inledning.....	6
2.1 Bakgrund.....	6
2.2 Begrepp och förkortningar	6
3 Rättsliga förutsättningar	8
3.1 Boverkets bemyndigande	8
3.2 Anmälan av tekniska regler.....	8
3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet	8
3.4 Regeringens medgivande	8
4 Konsekvenser av författningsförslaget	9
4.1 Redogörelse av problemet.....	9
4.2 Om ingen åtgärd vidtas (nollalternativet)	9
4.3 Alternativa lösningar	9
4.4 Redogörelse för lämpligast alternativ	12
4.5 Analys av det valda alternativet	13
4.6 Ikraftträdande, informationsinsatser och utvärdering.....	14

Sammanfattning

Boverket föreslår att Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden, ATA, ska upphävas den 1 juli 2026, eftersom Boverkets byggregler (BFS 2011:6 – föreskrifter och allmänna råd som det hänvisas till i författningen inte längre får tillämpas från den 1 juli 2026. Denna konsekvensutredning beskriver de konsekvenser ett sådant upphävande skulle innebära, samt möjliga alternativa åtgärder.

1 Författningsförslag

Förslag till föreskrifter om upphävande av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden

beslutade den 0 månad 0.

Boverket föreskriver med stöd av 10 kap. 3 a § plan- och byggförordningen (2011:338) att Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden ska upphöra att gälla den 30 juni 2026.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I samband med flyktingkrisen 2015 ändrades plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, så att vissa anpassningar och avsteg kunde göras för tillfälliga anläggningsboenden. Med tillfälliga anläggningsboenden avses boenden för asylsökande flyktingar i Migrationsverkets regi eller på uppdrag av Migrationsverket, se avsnitt 2.2 Begrepp.

I samband med ändringen av PBF tog Boverket fram Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2016:5) om anpassning och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden, ATA, som preciserar vilka anpassningar och avsteg från byggreglerna som kan göras utifrån det tillfälliga anläggningsboendets art, omfattning och varaktighet. ATA hänvisar till flera avsnitt i Boverkets byggregler (BFS 2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR som upphävdes den 1 juli 2025. De upphävda avsnitten får dock, i vissa fall, tillämpas fram till den 1 juli 2026. Den 1 juli 2025 trädde nya författningar i kraft för de utformningskrav och merparten av de tekniska egenskapskrav som tidigare reglerades i BBR, Reglerna om tillfälliga anläggningsboenden i PBF gäller dock fortfarande.

2.2 Begrepp och förkortningar

2.2.1 Begrepp

Tillfälligt anläggningsboende

Med tillfälligt anläggningsboende avses enligt PBF en byggnad eller en del av en byggnad som under en begränsad tid används som ett sådant asylboende som avses i 2 § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Anmärkning

Enligt 2 § första stycke i lagen om mottagande av asylsökande ska Migrationsverket ha huvudansvaret för mottagandet av utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 i samma lag, och för detta ändamål driva asylboenden. Migrationsverket får uppdra åt andra att driva asylboenden.

De utlänningar som avses 1 § stycket 1 och 2 är sådana som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser (asylsökande), eller har ansökt om eller beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen och som inte är folkbokförda här i landet.

Reglerna om tillfälliga anläggningsboenden kan endast tillämpas på dels ett boende i Migrationsverkets regi, dels vara avsett för asylsökande. För tillfälliga mottagningar vid gränsområden eller hos kommuner innan personer placerats på ett asylboende kan det inte göra undantag enligt specialregleringen i PBF och ATA.

2.2.2 Förkortningar

ATA

Boverkets föreskrifter (BFS 2016:5) och allmänna råd om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden

BBR

Boverkets byggregler (BFS 2011:6) – föreskrifter och allmänna råd

PBF

Plan- och byggförordningen (2011:338)

PBL

Plan- och bygglagen (2010:900)

3 Rättsliga förutsättningar

Detta kapitel beskriver de rättsliga förutsättningarna för Boverkets förslag till upphävande av föreskrifter och allmänna råd och innehåller bland annat de uppgifter om föreskriftsbemyndiganden som avses i konsekvensutredningsförordningen.

3.1 Boverkets bemyndigande

Boverket får enligt 10 kap. 3 a § PBF meddela föreskrifter om i vilken utsträckning som kraven ska anpassas och avsteg från kraven ska göras enligt 3 kap. 28 §, det vill säga för tillfälliga anläggningsboenden.

3.2 Anmälan av tekniska regler

Informationsförfarande enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler behöver inte genomföras eftersom författningsförslaget inte innehåller sådana tekniska regler som avses i 2 § samma förordning.

3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet

Författningsförslaget reglerar inte tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet. Boverket gör därför bedömningen att författningsförslaget inte behöver anmälas enligt EU:s tjänstedirektiv och 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

3.4 Regeringens medgivande

Boverket gör bedömningen att författningsförslaget inte medför sådana väsentliga effekter på kostnader för staten, kommuner eller regioner att medgivande krävs av regeringen enligt konsekvensutredningsförordningen.

4 Konsekvenser av författningsförslaget

4.1 Redogörelse av problemet

Flertalet avsnitt i BBR är upphävida och får från den 1 juli 2026 inte längre tillämpas. Eftersom ATA hänvisar till dessa avsnitt blir ATA inaktuell från den 1 juli 2026.

4.2 Om ingen åtgärd vidtas (nollalternativet)

Nollalternativet innebär att nuvarande författning inte upphävs. Om författningen inte upphävs kommer den i huvudsak hänvisa till äldre byggregler som inte längre får tillämpas vid uppförande av nya byggnader eller vid ändring av befintliga byggnader.

Det riskerar då att bli otydligt vad som gäller och om tidigare byggregler fortsatt kan tillämpas för den typ av tillfälliga anläggningsboenden som avses i PBF eller om det är upp till byggherren att jämföra mot de nu gällande byggreglerna. .

4.3 Alternativa lösningar

4.3.1 Alternativ 1 ändra ATA

Alternativ 1 innebär att Boverket tar fram en ändrad författning som hänvisar till de nya författningar (se nedan) som nu reglerar de delar av BBR som tidigare upphävts och som ATA hänvisar till

- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2024:7) om säkerhet i händelse av brand i byggnader
- Boverkets föreskrifter (BFS 2024:8) om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall
- Boverkets föreskrifter (BFS 2024:9) om säkerhet vid användning av byggnader
- Boverkets föreskrifter (BFS 2024:10) om skydd mot buller i byggnader
- Boverkets föreskrifter om (BFS 2024:12) byggnaders tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

De allmänna råd som finns till PBF angående åtgärdens art, omfattning och varaktighet och till PBL angående god färg-, form- och materialverkan kan då också i huvudsak behållas.

Förutom att hänvisning i stället behöver ske till fem olika författningar så är sakinnehållet i reglerna ändrat så att det inte går att direkt peka ut motsvarande paragrafer i de nya reglerna. Om detta alternativ väljs bör i stället en ny behovsgenomgång göras utifrån möjliga anpassningar och undantag av dagens regler.

Effekt på problemet

Löser aktuellt problem på ett ändamålsenligt sätt.

Konsekvenser för staten

Boverket behöver ta fram antingen en ny eller ändrad författning, vilket kräver ett relativt omfattande arbete.

Konsekvenser för företagen

Inga, motsvarar dagens reglering.

Konsekvenser för privatpersoner

Inga, motsvarar dagens reglering.

Övriga samhällskonsekvenser

Inga, motsvarar dagens reglering.

Sammanvägd bedömning

Alternativet ger en god möjlighet att tillämpa möjligheterna till anpassningar och avsteg i motsvarande omfattning som hittills varit möjligt.

Mot bakgrund av det begränsade tillämpningsområdet av nuvarande författning¹, och att den utifrån på kriterierna på anläggningsboendets art, omfattning och varaktighet enligt Boverkets bedömning sannolikt inte använts under senare år, kan behovet av en ny eller ändrad författning i dagsläget ifrågasättas. Om de inträffar större händelser i omvärlden i framtiden så kan förhållandena och behovet vara annorlunda än i dagsläget. Reglerna om tillfälliga anläggningsboenden i PBF gäller dock fortfarande.

4.3.2 Alternativ 2 upphäva ATA

Alternativ 2 innebär att Boverket upphäver nuvarande författning.

Effekt på problemet

Även om författningen upphävs är anpassningar och undantag fortfarande möjliga att göra utifrån regleringen i PBF. Boverkets kommer däremot inte ha någon tillämpningsföreskrift som ger mer detaljerade regler om möjliga anpassningar och avsteg.

¹ I en uppföljning av reglerna 2019 framkom att reglerna i ATA fram till dess tillämpats av sammanlagt 27 kommuner i landet (se Boverket (2020). Redovisning av tillämpningen av PBL 2019).

Den upphävda ATA kan dock i tillämpliga delar tjäna som vägledning genom att byggherren jämför nuvarande byggregler mot ATA och vad som tidigare ansetts uppfylla lagstiftningen. Den omfattande vägledning som finns på Boverkets webbplats blir inaktuell när BBR inte längre kan tillämpas och kommer att utgå.

Konsekvenser för staten

Boverket upphäver nuvarande reglering. Migrationsverket står därmed utan tillämpningsföreskrift och allmänna råd om ett nytt behov av att göra anpassningar och avsteg från gällande regler uppstår. Reglerna i PBF gäller dock fortfarande.

Konsekvenser för kommunen eller regionen

Det kan bli något svårare för kommunen att handlägga ärenden i byggprocessen och utföra tillsyn om inga tillämpningsföreskrifter finns.

Konsekvenser för företagen

Det kan bli något svårare att veta vilka regler som gäller om en situation uppstår när undantagen i PBF får tillämpas och företag driver tillfälliga anläggningsboenden på uppdrag av Migrationsverket.

Konsekvenser för privatpersoner

Det kan bli något svårare att veta vilka regler som gäller om en situation uppstår när undantagen i PBF får tillämpas.

Övriga samhällskonsekvenser

Förslaget riskerar ge en mer ojämn säkerhetsnivå om situationer uppstår när undantagen i PBF får tillämpas och om Boverket i det fallet inte ger några nya föreskrifter och allmänna råd.

Sammanvägd bedömning

Nackdelen med förslaget är att om en ny flyktingström likt den 2015–2016 hastigt uppstår så kan det ta viss tid att ta fram en ny författning. En ny författning kan dock enklare anpassas till den situation som då skulle råda.

4.3.3 Alternativ 3 enbart allmänt råd

Alternativ 3 innebär att Boverket upphäver nuvarande föreskrift och i stället beslutar allmänna råd till PBF och PBL. De nya allmänna råden skulle kunna innehålla rekommendationer om begreppen åtgärdens art, omfattning och varaktighet och hur det påverkar möjligheterna att göra anpassningar och avsteg.

Effekt på problemet

Anpassningar och undantag är fortfarande möjliga att göra utifrån regleringen i PBF. De nya allmänna råden skulle kunna ge rekommendationer om åtgärdens art, omfattning och varaktighet.

Konsekvenser för staten

Om Migrationsverket snabbt får behov av att göra anpassningar och avsteg från gällande regler enligt PBF, finns inga tillämpningsföreskrifter och allmänna råd

Konsekvenser för kommunen eller regionen

Det kan bli något svårare för kommunen att utföra tillsyn i byggprocessen om ingen tillämpningsföreskrift finns.

Konsekvenser för företagen

Det kan bli något svårare att veta vilka regler som gäller om en situation uppstår när undantagen i PBF får tillämpas och företag driver tillfälliga anläggningsboenden på uppdrag av Migrationsverket.

Konsekvenser för privatpersoner

Det kan bli något svårare att veta vilka regler som gäller om en situation uppstår när undantagen i PBF får tillämpas.

Övriga samhällskonsekvenser

Förslaget riskerar ge en ojämnare säkerhetsnivå om situationer uppstår när undantagen i PBF får tillämpas och om Boverket i det fallet inte beslutar föreskrifter som preciserar reglerna i PBF om vilka anpassningar som kan göras.

Sammanvägd bedömning

Ett allmänt råd med grundläggande principer kan ge byggherren viss vägledning om i vilken omfattning anpassningar och avsteg kan ske utifrån åtgärdernas art, omfattning och varaktighet.

Nackdelen med förslaget är att om en ny flyktingström likt den 2015–2016 hastigt uppstår så kan det ta viss tid att ta fram en ny mer preciserad författning. En ny författning kan dock enklare anpassas till den situation som då skulle råda.

4.4 Redogörelse för lämpligast alternativ

Boverket förordar alternativ två att upphäva gällande författning, då behovet av den för närvarande inte finns och det är oklart vilka förutsättningar som kommer vara aktuella om det kommer en ny större flyktingström eller annan motsvarande situation. Exempelvis är dagens reglering inte tillämplig på ett första mottagande, utan enbart tillfälliga anläggningsboenden för asylsökanden i Migrationsverkets regi.

4.5 Analys av det valda alternativet

4.5.1 Sammanfattning av konsekvenserna

Det valda alternativet bedöms få begränsade konsekvenser av följande skäl. Dels är användningsområdet av aktuell föreskrift relativt begränsat, dels kan motsvarande nivå ändå tillämpas genom att möjligheten till anpassning och avsteg finns kvar i PBF.

4.5.2 Vilka som berörs av förslaget

De som främst berörs av förslaget är Migrationsverket samt de som bedriver tillfälliga anläggningsboenden på uppdrag av Migrationsverket.

Kommunernas byggnadsnämnder blir även berörda om tillfälliga anläggningsboenden etableras i deras kommun.

4.5.3 Kostnadsmässiga och andra konsekvenser

Kostnadskonsekvenserna blir begränsade då PBF fortfarande kan tillämpas på motsvarande nivå som tidigare.

4.5.4 Konsekvenser för staten

Boverket upphäver nuvarande reglering genom en upphävandeförfattning. Migrationsverket blir därmed utan tillämpningsföreskrift och allmänna råd om akut behov av att göra anpassningar och avsteg från gällande regler i PBF uppstår.

4.5.5 Kommuner

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Andra relevanta konsekvenser

Det kan bli något svårare för kommunen att utföra tillsyn i byggprocessen om ingen tillämpningsföreskrift finns.

Kommunala självstyret

Kommunens roll påverkas inte.

4.5.6 Regioner

Regionerna påverkas inte av förslaget.

4.5.7 Konsekvenser för företagen

Det kan bli något svårare att veta vilka regler som gäller om en situation uppstår när undantagen i PBF får tillämpas och företag driver tillfälliga anläggningsboenden på uppdrag av Migrationsverket.

4.5.8 Övriga samhällskonsekvenser

Förslaget riskerar ge en något mer ojämn säkerhetsnivå om situationer uppstår när undantagen i PBF får tillämpas och om Boverket i det fallet inte ger några nya föreskrifter. Jämförelse kan dock göras mot tidigare tillämpning och nivån riskerar att variera även om tillämpningsföreskrifter finns, då åtgärderna i det enskilda fallet även ska anpassas till verksamhetens art, omfattning och varaktighet.

4.5.9 Europeiska unionen

Reglerna påverkar inte något EU-direktiv som är införlivat i svensk rätt genom aktuell författning.

4.6 Ikraftträdande, informationsinsatser och utvärdering

4.6.1 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Upphävandet bör ske utan övergångsbestämmelse vid det datum som BBR inte längre kan tillämpas, det vill säga den 1 juli 2026.

4.6.2 Speciella informationsinsatser

Inga särskilda informationsinsatser utöver ändring på Boverkets webbplats av tidigare vägledning bedöms nödvändigt.

